

COMMISSION ROYALE DES MONUMENTS ET DES SITES
KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

Brussel Stedenbouw en Erfgoed
Directie Cultureel Erfgoed
De Heer Thierry WAUTERS
Directeur
Kunstberg 10-13
B - 1000 BRUSSEL

Ref. DCE : SD/2043-0077/28/2020-342PR (corr. DCE :S. DUQUESNE)

Ref. KCML : GM/BXL20645_661_Poelaert_Justitiepaleis_Hekwerk
Bijlage : 1 dossier

Brussel,

01-10-2020

Betreft : BRUSSEL. Poelaertplein. Justitiepaleis. Plaatsen nieuw hekwerk en aanpassingswerken aan het voorplein.

Principeadvies van de KCML

Mijnheer de Directeur,

In antwoord op uw brief van 01/09/2020 sturen wij u het advies dat onze Commissie over bovengenoemd onderwerp uitgebracht heeft tijdens haar vergadering van 23/09/2020.

Het besluit van de Brusselse hoofdstedelijke Regering van 28/02/2008 beschermt het Justitiepaleis te Brussel als monument:

- de totaliteit van de gevels, hierbij inbegrepen de gevels aan de binnenplaats;
- de totaliteit van de daken met inbegrip van de oorspronkelijke of na de brand van 1944 herbouwde metalen gebinten;
- de totaliteit van de ruwbouw en de oorspronkelijke structuren;
- de totaliteit van de binnen- en buitenruimten, van de decoratie alsook van het meubilair onroerend door bestemming van:
 - de benedenverdieping (verdieping 0),
 - de eerste verdieping (verdieping +1),
 - de gedeelten toegankelijk voor het publiek (hoven, doorgangen, trappen en circulatiegangen) van de eerste kelderverdieping (verdieping -01) zoals vermeld op het plan in bijlage bij dit besluit,
 - de hallen, doorgangen en toegangstrappen van de inritten,
 - de monumentale trap naar de Minimenstraat,
 - de hal, de gang en de trap die van de ingang van de Wynantsstraat naar de eerste kelderverdieping leidt,
 - de totaliteit van de trappen, van metaal of van steen, oorspronkelijk of herbouwd na de brand van 1944, gelegen in de bovenstructuren (verdiepingen +2 en hoger);
- de omgeving met inbegrip van de terrassen, de inritten die het paleis verbinden met de Minimenstraat, alsook de balustrades die de hoogteverschillen aanduiden;

De aanvraag betreft de plaatsing van een nieuw hekwerk aan de voorzijde van het Justitiepaleis en enkele andere ingrepen op het voorplein om het Justitiepaleis beter te beveiligen en het eerder private domein van het Justitiepaleis duidelijker af te sluiten van de publieke ruimte van het Poelaertplein. Op vraag van de bouwheer (de Regie der Gebouwen) werd dit luik afgesplitst van het globale restauratieproject voor gevels en daken – Fase 1 (gevels Poelaertplein).

Het voorstel omvat volgende ingrepen:

- De plaatsing van een nieuw hekwerk aan het voorplein tussen beide zijvleugels en terugwijkend t.o.v. het Poelaertplein. Het hekwerk zou gedeeltelijk het concept volgen van een niet-uitgevoerd project van ingenieur Wellens uit 1881 en dus niet rechtlijnig zijn zoals het hek dat bestond van 1883 tot begin jaren 1940. Het tracé van dat laatste hekwerk laat immers een vrije ruimte vrij van slechts +/- 2,70 m tot de vleugelgevels wat de doorgang voor de brandweer bemoeilijkt. De optie om naar het ooit bestaande hekwerk terug te keren wordt dus niet weerhouden. Het nieuwe hekwerk wordt voorzien van 4 toegangspoorten om maximale openheid te creëren tijdens de dag en voldoende toegang te bieden voor hulpdiensten. Door de voorgestelde inplanting van het hekwerk kan het volledige voetpad vóór het Justitiepaleis met de bijhorende bomen behouden blijven.

*Justitiepaleis in 1883 met recht hekwerk op het voorplein
Illustratie uit het dossier*

De vormgeving van het hekwerk volgt deze van het vroegere hekwerk en is gebaseerd op historische documenten.

Detail van het historische hekwerk

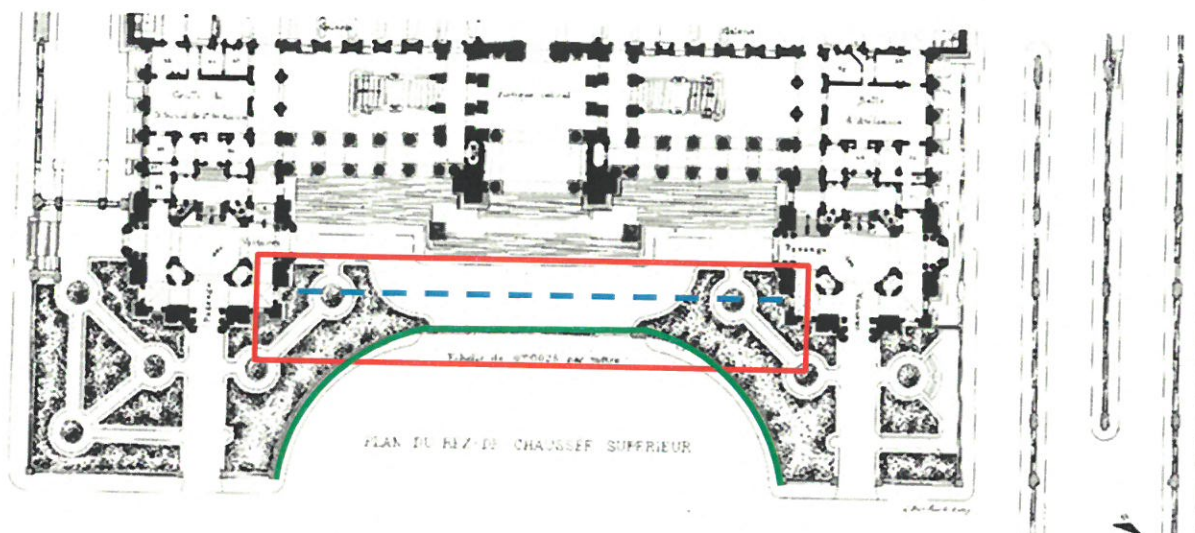
- de realisatie van 2 bijkomende doorbrekingen van het voetpad;
- de uitbreiding van de sokkel aan de vleugels volgens de toestand van 1883;
- de realisatie van een anti-intrusiedrempel in blauwe hardsteen die tevens dienst kan doen als rustelement;
- het verwijderen van de parkeerplaatsen op het voorplein;
- het verplaatsen en uitlijnen op de huidige sokkel van de steunmuur van hoek Noord (Poelaertplein - Miniemenstraat) zodat het voetpad kan worden verbreed;
- de plaatsing van een element tegen inklimming aan hoek Noord;
- de mogelijke plaatsing van verlichtingsmasten (verlichtingsplan is momenteel in voorbereiding, opmaak).

Advies KCML

De Commissie gaat akkoord met het principe van de plaatsing van een nieuw hekwerk om het voorplein af te sluiten en het Justitiepaleis beter te beveiligen. Het autovrij maken van het voorplein is vanzelfsprekend positief. Ze onderschrijft het huidige voorstel echter niet, meer bepaald wat het tracé van het hekwerk betreft. Dit voorstel baseert zich op een niet-uitgevoerd project van Wellens waaraan het alleen het slingerende tracé tussen de vleugels zou ontleenen (zie rode kader op onderstaande illustratie). Dit tracé is volgens de KCML niet pertinent : niet alleen vormt het slechts een klein element van het niet-uitgevoerde ontwerp, het gekozen tracé (behalve het middelste rechte deel) was bovendien geen afsluitingshekken maar het tracé van de afbakening van de plantvakken. De eigenlijke afsluiting van het voorplein bevond zich in het ontwerp van Wellens meer naar voren en was concaaf naar het Poelaertplein gericht (groene lijn op onderstaande illustratie).

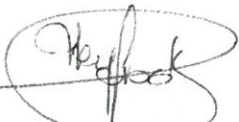
De KCML vraagt dan ook het huidige voorstel te herwerken. Ze pleit ervoor om te opteren voor een eenvoudig, rechtlijnig hekwerk dat ingeplant wordt tussen de twee zijvleugels (zie blauwe stippenlijn > exacte inplanting nader te bestuderen). Op die manier kan de doorgang voor de hulpdiensten eveneens worden gewaarborgd en de dubbele opengaande vleugels kunnen hierin op eenvoudige wijze geïntegreerd worden. Volgens de KCML sluit deze eenvoudige oplossing beter aan bij het functionele

karakter van het hekwerk en zal ze zich discreter integreren in de architectuur van het Justitiepaleis. De vormgeving en materiaalkeuze kan, zoals voorgesteld, wel teruggrijpen op het vroegere hekwerk.

Voor wat de overige ingrepen betreft formuleert de KCML in dit stadium van het project geen andere bemerkingen. Zij kunnen principieel aanvaard worden, maar moeten in een volgend stadium verder gedetailleerd worden.

Hoogachtend,

G. MEYFROOTS
Adjunct-Secretaris

C. FRISQUE
Voorzitter

Kopie : BSE-DCE : S. Duquesne, J. Vandersmissen, restauration@urban.brussels ; SCRMS : C. Vandersmissen, CRMS, M. Badard